बजार अवलोकन ७२

मंसिर, २०७१†

निम्न संस्थाहरुद्वारा संयुक्त रुपमा प्रकाशित :

विश्व खाद्य कार्यक्रम– खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली

कृषि विकास मन्त्रालय, कृषि विभाग, कृषि व्यवसाय प्रवर्धन तथा बजार विकास निर्देशनालय

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ/कृषि उद्यम केन्द

उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्च

मुख्य बुँदाहरु

- ***हालै भित्र्याइएको वर्षे बालीहरुले गर्दा खाद्यान्न आपूर्तिमा बृद्धि आएको र देशभर यातायात सेवाहरुको सुचारु सञ्चालनले गर्दा २०७१ मंसिर महिनामा नेपालभर १२ बजारहरुमा अनुगमन गरिएका प्राय खाद्य बस्तुहरुको खुद्रा मूल्यहरु सापेक्षिक रुपमा स्थिर रहेको पाइयो ।***
- ***२०७१ मंसिर महिनामा समग्र स्फीतिदर ७.० प्रतिशत रहयो । खाद्य तथा पेय पदार्थको स्फीतिदर ९.८ प्रतिशतमा उच्च रहनुका साथै निम्न खाद्य बस्तुहरुको उच्च स्फीतिदर कायमै रहयो: गेडागुडीहरु (१३.७), फलफुल (१३.३ प्रतिशत), अन्नहरु (१३.३ प्रतिशत), र मरमसलाहरु (११.७ प्रतिशत) ।***

राष्ट्रिय रुपमा बजारको अवस्था

मूल्य

२०७१ मंसिर महिनामा देशभर अनुगमन गरिएका प्राय खाद्य बस्तुहरुको खुद्रा मूल्यहरुले न्यून उतारचढाव देखाए । मासिक रुपमा मोटा चामलको मूल्य २.३ प्रतिशतले घट्यो भने गहुँको पिठोको मूल्य ०.२ प्रतिशतले न्यून रुपमा बृद्धि भयो । यसै गरी, मासको मूल्य १.८ प्रतिशतका दरले न्यून रुपमा घट्यो भने मुसुरो र भटमासको तेलको मूल्य स्थिर रहयो । रातो आलु र कुखुराको मासुको मूल्य क्रमश: १७.० र ३.९ प्रतिशतका दरले घट्यो । तीन महिना अगाडीको तुलनामा, मुसुरो वाहेक प्राय मूल्यहरुले घट्दो प्रवृति देखाए । यद्यपि, गत वर्ष सोही समयको तुलनामा, प्रायजसो मूल्यहरुले बढ्दो प्रवृति देखाए (अपवादस्वरुप खाने तेल र कुखुराको मासु वाहेक) ।

क्षेत्रीय बजारहरुमा मूल्यहरुले राष्ट्रिय औसत भन्दा केही भिन्न प्रवृति देखाए । जस अन्तर्गत, सम्पूर्ण बजारहरुमा मोटा चामलको मूल्यले घट्दो प्रवृति देखायो (अपवादस्वरुप काठमाडौं र पोखराका मुख्य उपभोक्ता बजारहरु वाहेक) भने गहुँको पिठोको मूल्यले सम्पूर्ण बजारहरुमा बढ्दो प्रवृति देखायो तर मुख्य उपभोक्ता बजारहरुमा भने यसको मूल्य स्थिर रहयो । यसका साथै, मुसुरोको मूल्यले सम्पूर्ण बजारहरुमा घट्दो प्रवृति देखायो (अपवादस्वरुप मुख्य उपभोक्ता बजारहरु वाहेक) ।

गत एक महिनामा उद्योग वाणिज्य महासंघ/कृषि उद्यम केन्द्र द्वारा नियमित रुपमा अनुगमन गरिएका बिर्तामोड, काठमाडौं, बुटवल, सुर्खेत र धनगढीका पाँच ठूला बजारहरुमा तोरीको तेलको मूल्य वाहेक अन्य थोक मूल्यहरुले बढ्दो प्रवृति देखाए । कालीमाटी फलफुल तथा तरकारी बजारमा गत एक महिनामा अनुगमन गरिएका प्राय तरकारीको थोक मूल्यहरुले मौसमी रुपमा हुने उच्च उतारचढाव देखाए: तीते करेला, परवल, गोलभेडा, रामतोरीया र काउलीको आपूर्तिमा कमी आउनाले मूल्यमा १२ प्रतिशत भन्दा बढीका दरले बृद्धि भयो भने स्कुस, बन्दा, पालुङ्गो, मूला र बोडीको मूल्य २० प्रतिशत भन्दा बढीका दरले घट्यो ।

नेपाल राष्ट्र बैंकका अनुसार समग्र उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (CPI) २०७१ मंसिर महिनामा २१२.४ भयो, जुन मासिक रुपमा ०.२ प्रतिशतले कम हो । CPI मा वार्षिक स्फीतिदर ७.० प्रतिशतले बृद्धि भयो । खाद्य तथा पेय पदार्थको CPI २६५.६ मा कायम रहयो, जुन मासिक रुपमा ०.४ प्रतिशतले कम हो तर वार्षिक रुपमा भने ९.८ प्रतिशतले बृद्धि हो; अन्य विभिन्न खाद्य बस्तुहरुको CPI ले वार्षिक रुपमा उच्च बृद्धि देखाए; गेडागुडीहरु (१३.७ प्रतिशत) फलफुल (१३.३ प्रतिशत), अन्नहरु (१३.३ प्रतिशत), र मरमसलाहरु (११.७ प्रतिशत) । गैह्र खाद्य बस्तुहरु र सेवा सम्बन्धि CPI १७४.८ भयो, जुन मासिक रुपमा ०.१ प्रतिशतले र वार्षिक रुपमा ४.८ प्रतिशतले बृद्धि हो ।

आपूर्ति

हिउँद याम सुरु भए पश्चात सडकहरुको पहुँचमा बृद्धि आई यातायात सेवाहरु सुचारु भएका हुनाले देशभर आपूर्ति अवस्था सामान्य रहेको छ । जसको फलस्वरुप, पहाडी तथा हिमाली क्षेत्रका बजारहरुमा पनि खाद्यान्न आपूर्तिमा बृद्धि आएको छ ।

पूर्वानुमान

सुचारु यातायात सेवा र इन्धनको (पेट्रोल र डिजेल) मूल्यमा निरन्तर आएको कमिले यातायात लागत स्थिर राख्न मद्दत गर्ने हुनाले आउँदो महिनामा प्राय खाद्य बस्तुहरुको मूल्य स्थिर रहने वा घट्ने अनुमान छ ।

देशभर भएको हालैको वर्षाले गर्दा गहुँ र जौं जस्ता हिउँदे बालीको उत्पादन पूर्वानुमान राम्रो रहेको छ ।

मासीक रुपमा मुख्य वस्तुहरुको मूल्यमा भएको अत्याधिक परिवर्तन

वस्तुहरु	मूल्य ने रु/ केजि, लि	१ महिनाको परिवर्तन (%)	अवलोकन
तीते करेला, परवल, गोलभेडा, रामतोरीया, र काउली	विभिन्न	> १२	मौसमी रुपमा उत्पादन रिक्त हुने समय सुरु भएको हुनाले आपूर्तिमा कमि ।
पेट्रोल, डिजल र मट्टितेल	विभिन्न	>-६	विश्व बजारमा कच्चा तेलको मूल्यमा कमी आएको ।
रातो आलु	४६.६	>-१७	बाली भित्र्याउने समय भएको हुनाले आपूर्तिमा बृद्धि ।
स्कुस, बन्दा, पालुङ्गो, मूला र बोडी	विभिन्न	>-२०	बाली भित्र्याउने समय भएको हुनाले आपूर्तिमा बृद्धि ।

१२ महिनाको औसत मूल्य *

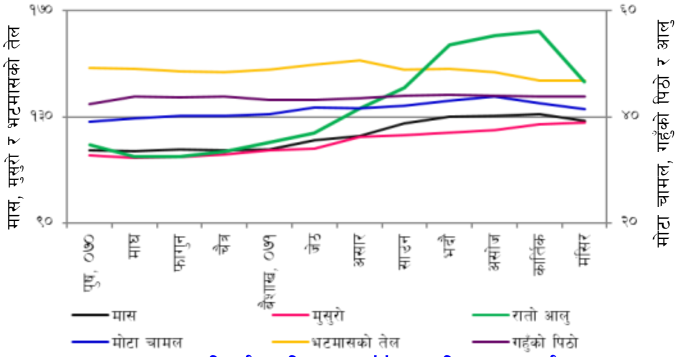

मूल्य परिवर्तन प्रतिशतमा ** (१ महिना र १ वर्ष)

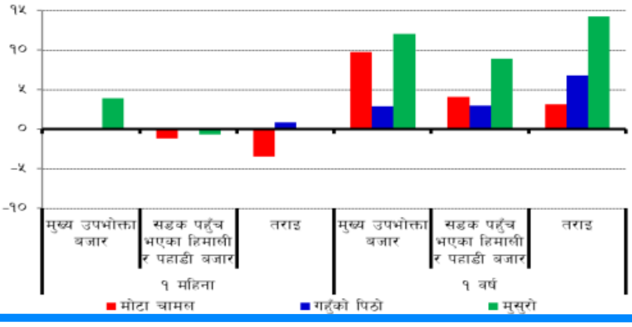

नेपालको खाद्य सुरक्षा सम्बन्धि ताजा जानकारीकालागि खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली (NeKSAP) को विद्युतिय ठेगाना http://www.sites.google.com/site/nefoodsec मा हेर्न सकिनेछ ।

† मूल्यहरु २०७१ मंसिर महिनाको मूल्य सँग सम्बन्धित छन् ।

* मूल्यहरु यस प्रतिवेदनको पछाडी पट्टी दिईएको बजारहरुबाट लिइएको हो । तर *सडक नपुगेका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु* यसमा समावेश छैनन् ।

** मूल्य परिवर्तन यस प्रतिवेदनमा भएका सम्पूर्ण बजारहरुसंग सम्बन्धित छन् ।

नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली
Nepal Khadhya Suraksha Anugaman Pranali (NeKSAP)
Nepal Food Security Monitoring System

बजार अवलोकन-७२

मुख्य खाद्य बस्तुहरुको खुद्रा मूल्य- मंसिर, २०७१

बजार	मुख्य खाद्य बस्तुहरु	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) * १ महिना	३ महिना	१ वर्ष	औसत परिवर्तन १म	३ म	१ वर्ष
मुख्य उपभोक्ता बजार								
काठमाडौं	मोटा चामल	४५.०	०.०	९.८	९.८	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४५.०	०.०	४.७	४.७	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१३५.०	०.०	-५.६	-५.६	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२२५.०	-१०.०	-४०.०	-३५.७	▼	▼	▼
	तोरीको तेल	१६५.०	०.०	-६.८	-६.८	▶	▶	▶
	मास	१२५.०	१.६	६.८	६.८	▶	▶	▶
	मुसुरो	१२५.०	४.२	१६.८	१६.८	▶	▲	▲
	आलु	४०.०	-३८.५	५.३	२९.०	▼	▶	▲
पोखरा	मोटा चामल	४८.०	०.०	९.७	९.७	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४५.०	०.०	१.१	१.१	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१३०.०	-३.७	-१०.३	-१०.३	▶	▼	▶
	कुखुराको मासु	२५८.०	-१४.०	-३४.७	-३४.७	▼	▼	▼
	तोरीको तेल	१५०.०	-६.३	-१७.१	-१७.१	▼	▼	▼
	मास	१३५.०	-३.६	८.०	८.०	▶	▶	▶
	मुसुरो	१४०.०	३.७	२७.३	२७.३	▶	▲	▲
	आलु	५८.०	-३.३	-१.०	-१.०	▶	▶	▶
क्षेत्रीय तराई बजार								
बिराटनगर	मोटा चामल	४५.०	०.०	१८.४	२.५	▶	▲	▲
	गहुँको पिठो	४०.०	०.०	०.०	१०.५	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१२५.०	-३.८	-१३.८	३.४	▶	▼	▶
	कुखुराको मासु	२५०.०	०.०	-१९.४	-१०.७	▶	▼	▼
	तोरीको तेल	१६५.०	०.०	०.०	१०.६	▶	▶	▶
	मास	१३०.०	-३.७	३०.०	१३.०	▶	▲	▲
	मुसुरो	१३६.७	१.३	४०.२	७.३	▶	▲	▲
	आलु	५०.०	-१६.७	१६.३	३३.३	▼	▲	▲
बिरगंज	मोटा चामल	३६.९	-७.८	१.१	५.७	▼	▶	▶
	गहुँको पिठो	४२०	०.०	१२.०	८.६	▶	▲	▶
	भटमासको तेल	१५०.०	०.०	३.४	१८.५	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२५०.०	-१६.७	-१३.८	-१४.३	▼	▼	▶
	तोरीको तेल	१८८.०	४.४	१०.६	३५.१	▶	▲	▶
	मास	११३.०	-३.४	१३.०	-८.३	▶	▲	▶
	मुसुरो	११८.०	०.०	८.३	-१४.३	▶	▶	▶
	आलु	४०.०	-२०.०	-५.९	१००.०	▼	▶	▲
नेपालगंज	मोटा चामल	३७.०	-२.६	८.८	५.७	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	३८.०	०.०	८.६	८.६	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१६०.०	०.०	१३.१	१८.५	▶	▲	▲
	कुखुराको मासु	३००.०	०.०	-१४.३	-१४.३	▶	▼	▶
	तोरीको तेल	२००.०	०.०	२९.९	३५.१	▶	▲	▲
	मास	११०.०	०.०	-८.३	-८.३	▶	▶	▶
	मुसुरो	९०.०	०.०	-१४.३	-१४.३	▶	▼	▶
	आलु	५०.०	०.०	१०४.१	१००.०	▶	▲	▲
धनगढी	मोटा चामल	३३.८	-८.६	-६.१	-६.१	▼	▶	▶
	गहुँको पिठो	३६.०	९.१	९.१	९.१	▲	▶	▶
	भटमासको तेल	१४०.०	७.७	०.०	०.०	▲	▶	▶
	कुखुराको मासु	२९६.०	२.८	-१.३	-१.३	▶	▶	▶
	तोरीको तेल	१६०.०	०.०	-७.०	-७.०	▶	▶	▶
	मास	१३५.०	-७.५	५.५	५.५	▼	▶	▶
	मुसुरो	१२८.०	-१.५	१६.४	१६.४	▶	▲	▲
	आलु	४०.०	-३१.०	०.०	०.०	▼	▶	▶

▲ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य बढेको

▶ सामान्य मूल्य परिवर्तन

▼ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य घटेका

यदि मूल्य परिवर्तन १ महिनामा ५ % सम्म, ३ महिनामा १० % सम्म अथवा १ वर्षमा १५ % सम्म भएमा त्यसलाई सामान्य मानिने छ ।

* यो नेपाल खाद्य संस्थान द्वारा वितरीत चामल हो किनभने त्यहाँ अन्य खाद्य सँचिती उपलब्ध छैन ।

बजार	मुख्य खाद्य बस्तुहरु	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) * १ महिना१ ६.७	३ महिना	१ वर्ष	औसत परिवर्तन १म	३ म	१वर्ष
भैरहवा	मोटा चामल	२८.५	१.८	-१.७	-५.०	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	३८.०	-५.०	५.६	५.६	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१२५.०	०.०	-१६.७	-१६.७	▶	▼	▼
	कुखुराको मासु	२८०.०	-६.७	-६.७	-६.७	▼	▶	▶
	तोरीको तेल	१६५.०	-८.३	-२.९	-२.९	▼	▶	▶
	मास	१२०.०	०.०	९.१	०.०	▶	▶	▶
	मुसुरो	१३०.०	०.०	२३.८	१८.२	▶	▲	▲
	आ	२०.८	-४७.९	-३५.९	-३६.९	▼	▼	▼
सडक पहुँच भएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु								
धनकुटा	मोटा चामल	४२.०	०.०	५.०	५.०	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४६.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१६५.०	०.०	-५.७	-५.७	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२५०.०	४.२	-१६.७	द्द१६.७	▶	▼	▼
	मास	१२०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	मुसुरो	११०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	आलु	६०.०	-१४.३	९.१	९.१	▼	▶	▶
रोल्पा	मोटा चामल	३८.०	-५.०	११.८	११.८	▶	▲	▶
	गहुँको पिठो	४०.०	५.३	०.०	०.०	▲	▶	▶
	भटमासको तेल	१४०.०	०.०	-१२.५	-१२.५	▶	▼	▶
	कुखुराको मासु	३३०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	मास	१३५.०	-३.६	२२.७	२२.७	▶	▲	▲
	मुसुरो	१४०.०	०.०	१६.७	१६.७	▶	▲	▲
	आलु	६५.०	०.०	४४.४	४.४	▶	▲	▲
सांफेबगर	मोटा चामल	४०.०	-११.१	०.०	०.०	▼	▶	▶
	गहुँको पिठो	४२.०	०.०	५.०	०.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१५०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	४००.०	०.०	१४.३	१०.०	▶	▲	▶
	मास	१४०.०	०.०	१६.७	७.१	▶	▲	▲
	मुसुरो	१३५.०	-३.६	१२.५	७.१	▶	▲	▶
	आलु	६०.०	-१४.३	२६.३	३३.३	▼	▲	▲
जुम्ला	मोटा चामल	६०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	७०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१६०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	४४०.०	०.०	१०.०	१०.०	▶	▶	▶
	मास	१५०.०	०.०	७.१	७.१	▶	▶	▶
	मुसुरो	१५०.०	०.०	७.१	७.१	▶	▶	▶
	आलु	४०.०	०.०	३३.३	३३.३	▶	▲	▲
बाजुरा	मोटा चामल	४४.०	१०.०	४६.७	४६.७	▲	▲	▲
	गहुँको पिठो	४४.०	-४.३	१०.०	१०.०	▶	▶	▶
	सीमी	१३०.०	०.०	८.३	८.३	▶	▶	▶
	मास	१३०.०	०.०	८.३	८.३	▶	▶	▶
	मुसुरो	१३०.०	०.०	८.३	८.३	▶	▶	▶
	आलु	३५.०	-१२.५	-१२.५	-१२.५	▼	▼	▶
सडक पहुँच नभएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु								
हुम्ला	मोटा चामल*	५२.०	१०.६	२३.३	२३.८	▲	▲	▲
	गहुँको पिठो	२००.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	३००.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	सीमी	१५०.०	०.०	३६.४	३६.४	▶	▲	▲
	मास	२००.०	०.०	-	-	▶	-	-
	मुसुरो	-	-	-	-	-	-	-
	आलु	७०.०	०.०	-३६.४	-३६.४	▶	▼	▼
डोल्पा	मोटा चामल	१४०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	१२०.०	०.०	-७.७	-७.७	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	२४०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	सीमी	१४०.०	-६.७	-१२.५	-१२.५	▼	▼	▶
	मास	२००.०	०.०	-२०.०	-२०.०	▶	▼	▼
	मुसुरो	२००.०	०.०	-२०.०	-२०.०	▶	▼	▼
	आलु	५०.०	४२.९	६६.७	६६.७	▲	▲	▲

नेपालको खाद्य सुरक्षा सम्बन्धि ताजा जानकारीकालागि खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली (NeKSAP) को विद्युतय ठेगाना http://www.sites.google.com/site/nefoodsec मा हेर्न सकिनेछ ।

यो **बजार अवलोकन** विश्व खाद्य कार्यक्रम, नेपालले कृषि व्यवसाय प्रवर्धन तथा बजार विकास निर्देशनालय, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ तथा उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्चको संयुक्त सहकार्यमा नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली NeKSAP को एक पाटोका रुपमा तयार पारेको हो । नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली द्वारा प्रकाशीत सम्पूर्ण सामाग्रीहरु NeKSAP को विद्युतिय ठेगाना http://www.sites.google.com/site/nefoodsec मा हेर्न सकिने छ । थप जानकारीका लागि पो. ब. १०७, टेलिफोन : ५२६०६०७ एक्स्टेन्सन् नं.: २४२०–५ मा सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।

यो परियोजना यूरोपीयन यूनियनको सहयोगमा सञ्चालित छ ।
यस बुलेटिनमा प्रकासित विचारहरुले यूरोपीयन यूनियनको विचारहरुलाई प्रतिविम्बित गर्दछ भन्ने कुनै जरुरी छैन ।